

รูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

**The Educational Supervision Model to Develop Competencies in the
Internal Quality Assurance in Educational Institutions of
Administrators and Teachers: The Secondary Educational
Service Area Office Nakhon Si Thammarat**

สุบรรณ เกระแก้ว,
วีระยุทธ ชาทะกาญจน์ และ ชุศักดิ์ เอกเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**Suban Krohkeaw,
Werayut Chatakan and Chusak Ekpetch**
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: suban.sk45@gmail.com

บทคัดย่อ

รูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและครูรวมทั้งแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษา และ เพื่อตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษา วิธีดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ประกอบด้วย 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและ ครู จำนวน 1,052 คน 2) สร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 3) ตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและครูรวมทั้งแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยความ

* วันที่รับบทความ : 25 ธันวาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 12 มกราคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 14 มกราคม 2567

Received: December 25 2023; Revised: January 12 2024; Accepted: January 14 2024

ต้องการจำเป็นที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา และ ส่วนที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ตามลำดับ2) ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษา คือ รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบ รู้ รับ ปรับ ใช้ (KACLRE Model) 3) รูปแบบการนิเทศการศึกษามีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้จริง

คำสำคัญ: รูปแบบการนิเทศการศึกษา; การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารและครู; ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

Abstract

The research objectives are 1) to study the needs of administrators and teachers as well as guidelines for developing competency in implementing the quality assurance system within educational institutions under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office 2) to create a supervision model and 3) to examine the educational supervision model. It is research and development using mixed research methods by designing the research into 3 steps: 1: Study the current condition needs and guidelines for educational supervision to develop competencies in operating quality assurance systems. 2: Create an educational supervision model, and 3: Examine the educational supervision model. The tools used were questionnaires and interviews. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. and analyze content.

The research results of Step 1 found that the highest level are continuous development, analysis and determination of quality and success goals of educational institutions, respectively. Step 2 consisting of 4 parts: 1) Components of the supervision model consisting of 4 elements: principles, objectives, supervision formats and evaluation and measurement 2) Components of supervision content, consisting of 7 elements: Analysis of educational institution conditions, Setting the quality and success goals, Planning to develop the quality, Implementation of quality development according to the goals, Supervision, monitoring, inspection, and evaluation, Summarizing the results and preparing a report based on the results of the self-evaluation and Continuous development of educational institution 3) Conditions for overall success and 4) Roles and duties and guidelines for putting the model into practice. The Step 3 found that the accuracy, usefulness, feasibility and appropriateness are the highest level as well as the evaluation of the manual for using the educational supervision model. This mean that the model can be utilized the competency in operating quality assurance systems.

Keywords: Educational Supervision Model; Administrator and Teacher Competency Development; Quality Assurance System Within Educational Institutions

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของคน รัฐธรรมนูญมาตรา 47 และมาตรา 48 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยมีระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

การประกันคุณภาพเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจ ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน ซึ่งกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาอย่างเป็นระบบ 3) ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา 4) ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และ 6) จัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง รวมถึงมีการกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 : 10)

การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาและการเรียนการสอน โดยการแนะนำช่วยเหลือจากผู้นิเทศไปสู่ผู้รับการนิเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา บุคลากรทางการศึกษา และมุ่งเน้นให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน (เสาวณี สิริสุขศิลป์, 2564 : 15) การนิเทศการศึกษาจึงเป็นแนวความคิดเกี่ยวกับการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การวิจัยในชั้นเรียน และการพัฒนาครู ครูยอมรับในกติกาเดียวกัน รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน ที่นำเอาองค์ประกอบต่าง ๆ ในโรงเรียนมาเชื่อมโยงกัน เป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา การช่วยเหลือครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (วรตัญญู หนูทอง, 2563 : 17)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินโครงการวิจัยแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาในพื้นที่จังหวัดตากและจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาของการดำเนินงานพบว่าสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญในการนำมาตรฐานการศึกษาชาติไปสู่การปฏิบัติ ทำให้มีผู้ที่มีความเข้าใจและลงมือปฏิบัติมีเพียงส่วนน้อย ส่งผลให้บุคลากรส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเรื่องระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษายังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการประกันคุณภาพสถานศึกษายังคงทำงานแบบแยกส่วนระหว่างการบริหารจัดการของสถานศึกษากับงานประกันคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564 : 172) สอดคล้องกับสรุปรายงานผลการนิเทศ ติดตามการดำเนินการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีข้อค้นพบคือ สถานศึกษาดำเนินการไม่ถูกต้อง/ไม่สอดคล้อง ควรเข้าไปสร้างความรู้ความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 45.45 นอกจากนี้สถานศึกษามีข้อเสนอแนะให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่สถานศึกษาผู้บริหารโรงเรียนครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ยังดำเนินการไม่ถูกต้อง/สอดคล้อง ได้รับทราบร่วมกัน พร้อมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตามข้อเสนอแนะ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช, 2564 : 7)

จากหลักการและสภาพการดำเนินงานดังกล่าว จึงได้พัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เพื่อให้ได้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและครูรวมทั้งแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 71 โรงเรียน จำนวน 3,633 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,052 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครซี และมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Sampling) ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาในแต่ละขนาดเป็นขั้นที่ 1 และกำหนดให้ผู้บริหารและครูในแต่ละสถานศึกษาเป็นขั้นที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างสถานศึกษาในแต่ละขนาดโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามโควตาสัดส่วนของผู้บริหารและครู และสุ่มผู้บริหารและครูในแต่ละสถานศึกษา

2. การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสาร รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์เอกสาร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำมาสร้างแบบสอบถามมีจำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ฉบับที่ 1 แบบสอบถามเพื่อการวิจัยรูปแบบการนิเทศการศึกษาพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู ฉบับที่ 2 แบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงานตามแผนการนิเทศระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564 ฉบับที่ 3 แบบวิเคราะห์ ประสิทธิภาพและโอกาสในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 4 แบบบันทึกข้อมูลผลการถอดบทเรียนสถานศึกษาที่มีระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา เพื่อรับรางวัลระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (IQA AWARD) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi structured Interview) โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ในการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ได้แก่แบบสอบถามความต้องการจำเป็น ไปทดลองใช้ (Try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง จำนวน 3 โรงเรียน รวม 30 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence Index: IOC) ตั้งแต่ 0.50-1.00 แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) มีค่าเท่ากับ 0.98

4. กระบวนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในแต่ละระยะตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) และสรุปเป็นความเรียง

ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู โดยดำเนินการแบ่งการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินการความต้องการจำเป็นในการนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ใช้วิธี Priority needs index (PNImodified) แบบปรับปรุงซึ่งเป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNImodified ดั้งเดิม โดยนางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2558 : 279) 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาโดยการศึกษาผลการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2564 และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่าง และแหล่งข้อมูล ที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช รวมทั้งสิ้น 1,052 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

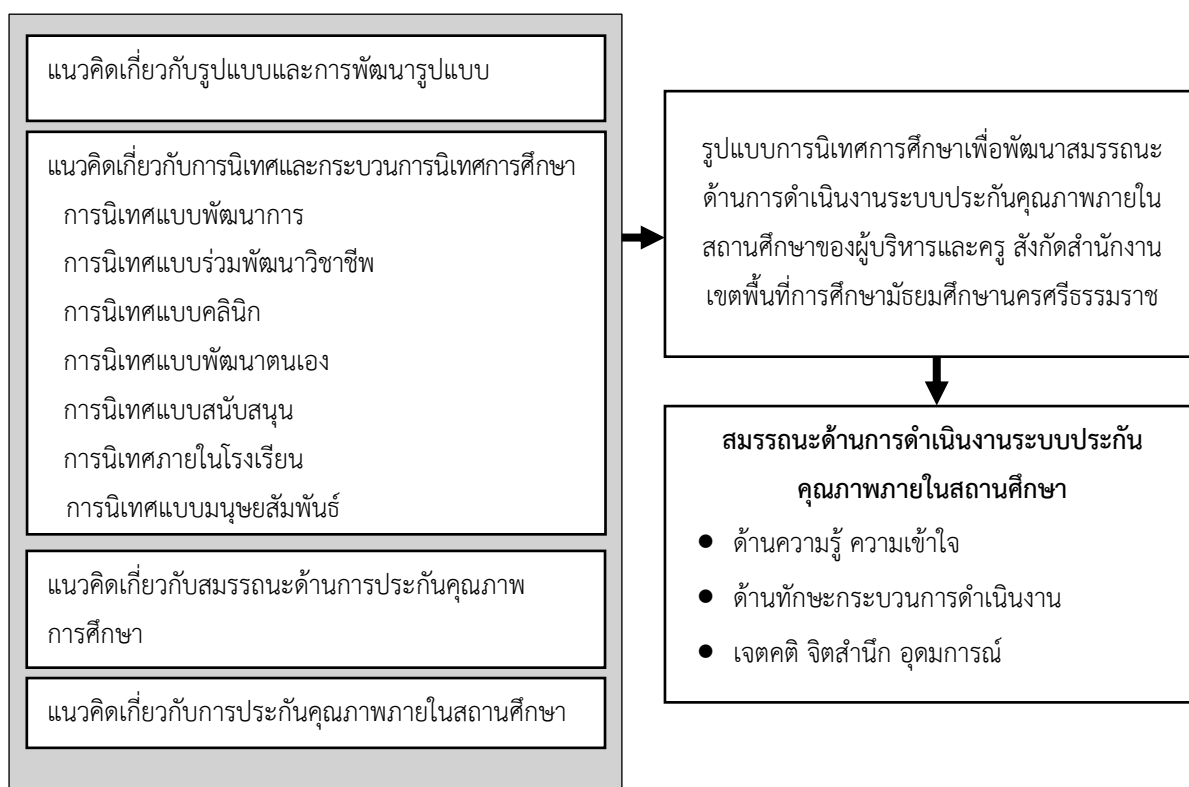
ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับผลการสัมภาษณ์จากระยะที่ 1 แล้วกร่างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยจัดสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกลุ่มนักวิชาการ จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มศึกษานิเทศก์จำนวน 3 คน และตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษา โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพ และศึกษานิเทศก์ จำนวน 12 คน เลือกแบบเจาะจงจากประชากร

ทั้งหมด (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อประเมินความเหมาะสมประกอบด้วย ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการนิเทศการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช นี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้บริหารและครูแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ประเด็น	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		PNI	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา	1.78	1.05	4.19	0.66	1.35	2
ส่วนที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษา	1.91	3.46	4.35	0.65	1.28	3
ส่วนที่ 3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษา	2.10	3.12	4.28	0.73	1.04	6
ส่วนที่ 4 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพตาม เป้าหมายของสถานศึกษา	1.90	3.54	4.25	0.78	1.24	4
ส่วนที่ 5 การกำกับติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษา	2.17	1.73	4.72	0.45	1.18	5
ส่วนที่ 6 การสรุปผล และจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา	3.03	3.18	4.74	0.44	0.56	7
ส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1.48	3.60	3.86	0.67	1.61	1

จากตารางพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (PNI=1.61) รองลงมาคือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา (PNI=1.35) และ ส่วนที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา (PNI=1.28) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 4 ตอน คือตอนที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 จุดมุ่งหมาย ส่วนที่ 3 รูปแบบการนิเทศ และส่วนที่ 4 การวัดประเมินผล ตอนที่ 2 องค์ประกอบของเนื้อหาการนิเทศ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 4 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 5 การกำกับติดตามตรวจสอบประเมินผลของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 6 การสรุปผล และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตอนที่ 3 เจาะใจความสำเร็จองค์รวม และตอนที่ 4 บทบาทหน้าที่และแนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ

ระยะที่ 3 ผลตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบ รู้ รับ ปรับ ใช้ (KACLRE) มี 6 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การสร้างความรู้ ความเข้าใจ (K : Knowledge) ขั้นที่ 2 การลงมือปฏิบัติ (A : Action) ขั้นที่ 3 การชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (C : Coaching and mentoring) ขั้นที่ 4 การเรียนรู้และแบ่งปัน (L: Learning and Sharing) ขั้นที่ 5 การสะท้อนคิด (R : Reflection) ขั้นที่ 6 การประเมินผลการนิเทศ (E : Evaluation) มีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ทุกรายการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำรูปแบบการนิเทศการศึกษานี้ ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา และ ส่วนที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เพราะว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการบริหารงานของสถานศึกษาที่เป็นไปอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งสถานศึกษามีการดำเนินการวิเคราะห์สภาพบริบทของสถานศึกษา เพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศและเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์วางแผนการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง แต่ไม่คุ้นชินกับประเด็นในส่วนที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานที่สอดแทรกอยู่ในการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาในปีถัดไป การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งสอดคล้องกับ ญัตติพล จันทรพล (2565 : 445-478) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สำหรับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีสภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามลำดับ 2) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 32 แนวทางผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยรวมแนวทางมี

ความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นริศรา ไบจั่ว (2561 : 193-194) ได้ศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพการดำเนินงานสูงสุด คือ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารสถานศึกษา มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน และ สิริพร บุญทิพย์ (2565 : 94-95) ได้ทำการวิจัยสมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานลดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ สมรรถนะในการตระหนักปรัชญาโลกาภิวัตน์ สมรรถนะในการบริหารตนเอง สมรรถนะในการสื่อสาร สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม และสมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบ รู้ รับ ปรับ ใช้ (KACALRE) เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ตอนที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศ ตอนที่ 2 องค์ประกอบของเนื้อหาการนิเทศ ตอนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จองค์รวม และตอนที่ 4 บทบาทหน้าที่และแนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของเนื้อหาการนิเทศ พบว่า ความเหมาะสมขององค์ประกอบของเนื้อหา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นได้มีการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี กระบวนการนิเทศจากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศมาใช้กำหนดเป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทความต้องการของผู้รับการนิเทศ อีกทั้งได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพตลอดทุกขั้นตอนของการวิจัย รวมถึงผู้ที่จะนำรูปแบบการนิเทศนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยพิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล (2563 : 114) ในการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครู ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครู ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านทักษะความสามารถในการวิเคราะห์จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงาน การประเมินตนเอง และ 3) ด้านเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ในส่วนของรูปแบบการ นิเทศการศึกษาที่เสริมสร้างสมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครูนั้น เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตามหลักการมีส่วนร่วม มีกระบวนการของรูปแบบ 8 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นที่ 2 การวางแผนการ ดำเนินงาน ขั้นที่ 3 การเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 4 การปฏิบัติงานตามแผน ขั้นที่ 5 การปฏิบัติการณ์แบบกัลยาณมิตร ขั้นที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขั้นที่ 7 การ

ให้ข้อมูล สะท้อนผลการนิเทศ และขั้นที่ 8 การเผยแพร่ขยายผล สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ดังที่ วรธนุ หนูทอง (2563 : 8-9) ได้วิจัยกระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการนิเทศของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียง มีขณิณเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านการประสานงาน ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการจัดลำดับความสำคัญของงาน ด้านการออกแบบวิธีการทำงาน ด้านการจัดสรรทรัพยากร และด้านการประเมินสภาพงาน 2) แนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 (1) ควรกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติงาน และนำผลการประเมินเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (2) ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (3) ควรนำทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศศึกษามาประยุกต์ใช้ (4) ควรมีการสำรวจความ ต้องการของครูเพื่อวางแผนการดำเนินงาน (5) ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการหาแนว ทางการแก้ปัญหา

ระยะที่ 3 ตรวจสอบรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า รูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ทุกรายการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำรูปแบบการนิเทศการศึกษานี้ ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถนะการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ได้จริง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากรูปแบบการนิเทศการศึกษาแบบรู้ รับ ปรับ ใช้ (KACLRE) เป็นกระบวนการนิเทศที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบมาสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาทุกสถานศึกษา ที่ศึกษานิเทศก์ที่มีความสนใจสามารถนำไปใช้ในการขับเคลื่อน กำกับติดตามการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชา หลังจากนั้นผู้วิจัยจัดประชุมสัมมนานักบุคคลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและผู้ทรงคุณวุฒิที่จะนำรูปแบบไปใช้จริง จำนวน 12 คน ให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา วิพากษ์ ประเมินรูปแบบทั้งในด้านความเหมาะสมความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศิลา สงอาจันต์ (2560 : 170) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครตรัง ผลการวิจัยพบว่าควรส่งเสริมพัฒนาความรู้ของครูโดยใช้การนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการ

จัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครตรัง ใช้รูปแบบ “APPIE Model” ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ผลการประเมินสมรรถภาพการนิเทศของครูผู้นิเทศในการจัดการเรียนรู้ของครูตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้นิเทศ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ บุญสุพร เฟื่องทา (2565 : 176) ได้ทำการวิจัยรูปแบบการนิเทศงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กระบวนการนิเทศงาน 2) ความพร้อมของผู้นิเทศ 3) เทคนิคการนิเทศงาน 4) ตัวชี้วัดความสำเร็จ 5) ภาวะผู้นำ 6) เสริมพลังอำนาจ และ 7) เครือข่ายชุมชนทาง ผลการยืนยันองค์ประกอบและรูปแบบการนิเทศงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสอดคล้องกันว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยรูปแบบการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาพัฒนารูปแบบเกี่ยวกับความต้องการและจำเป็นในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แล้วไปพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นเพื่อนำผลมาเปรียบเทียบ
2. ควรมีการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ในมิติของผลการใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ในรูปแบบอื่น ๆ
3. ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศการศึกษาหรือแพลตฟอร์มในการนิเทศเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
4. ควรวิจัยรูปแบบการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาสมรรถนะด้านการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สามารถทำให้ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำกระบวนการนี้ไปใช้กับสถานศึกษาอื่นในสังกัด ทั้งนี้สามารถปรับให้สอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษา

2. ควรมีการพัฒนากระบวนการและกลไกเพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

สถานศึกษาควรศึกษาคู่มือการนำรูปแบบไปใช้อย่างละเอียด โดยการเนื้อหาสาระของการนิเทศการศึกษาทั้ง 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดคุณภาพเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 4 การดำเนินการพัฒนาคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 5 การกำกับติดตามตรวจสอบประเมินผลของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 6 การสรุปผล และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และองค์ประกอบที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งควรให้ความสำคัญกับการสร้างความยั่งยืนของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพล จันทร์พล. (2565). การพัฒนาแนวปฏิบัติการประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. 11 (1), 445-478.
- นริศรา ใบจิว. (2561). แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเวียงกาหลงวนาเทวี อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญสุพร เพ็งธา. (2565). รูปแบบการนิเทศในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมพ์สุดา เอี่ยมสกุล. (2563). การพัฒนารูปแบบนิเทศการศึกษาที่เสริมสร้างความสามารถในการรับรองคุณภาพการศึกษาของครู. *ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์การศึกษาและการจัดการเรียนรู้. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณ หนูทอง. (2563). กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*. 12 (1), 1-17.

- สิริพร บุญทิพย์. (2565). สมรรถนะของผู้บริหารและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิลา สงค์อาจิน. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู. ตามทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถาบันการศึกษาในสังกัดเทศบาลตรัง วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สุวิมล ว่องวานิช.(2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาานครศรีธรรมราช. (2564). รายงานการนิเทศติดตามและประเมินผลการประเมินผลการจัดการศึกษาประจำปีการศึกษา 2564. นครศรีธรรมราช: กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทเวนตีวันเซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561. กรุงเทพมหานคร: เอ็น. เอ. รัตนะเทรตติ้ง.
- เสาวณี สิริสุขศิลป์. (2564). ภาวะผู้นำทางการนิเทศการศึกษา. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.